

АНОТАЦІЯ

Руцишин М. О. Фінансові ресурси у забезпеченні інноваційного розвитку вітчизняних підприємств. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2024.

Дисертацію присвячено дослідженню та обґрунтуванню рекомендацій зі вдосконалення фінансового менеджменту у сфері розвитку підприємств, фінансування та активізації їх інноваційної діяльності.

Метою дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методичних і прикладних засад управління фінансовими ресурсами у забезпеченні інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Об'єктом дослідження є процеси фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, організаційні та прикладні аспекти управління фінансовими ресурсами у забезпеченні інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. У вступі обґрунтовано актуальність та своєчасність виконаного дослідження, сформульовано його мету і завдання, визначено об'єкт й предмет дослідження із зазначенням методів його проведення, сформульовано наукову новизну отриманих в дисертації результатів, описано їхню апробацію й практичне застосування.

У першому розділі дисертації «Теоретичні основи формування фінансових ресурсів підприємств інноваційного розвитку» розкрито економічну сутність, значення та види фінансових ресурсів підприємств, узагальнено методологію їх дослідження в контексті забезпечення інноваційного розвитку підприємств, ідентифіковано джерела формування фінансових ресурсів вітчизняних підприємств в умовах інноваційного розвитку.

Встановлено, що фінансові ресурси підприємства утворюють головну групу його ресурсного забезпечення, акумулювання (з внутрішніх та зовнішніх джерел) та ефективне використання якої забезпечує безперервне функціонування, капіталізацію (нарощення матеріальних і нематеріальних активів), а також впровадження сучасних технологій й розвиток бізнесу, задоволення його фінансових потреб і реалізацію фінансово-економічних інтересів, включно з формуванням потенціалу для активної і ефективної інвестиційно-інноваційної діяльності.

Удосконалено теоретико-методичні положення управління фінансовими ресурсами у забезпеченні розвитку підприємств й визначено і диференційовано завдання фінансового менеджменту та очікувані результати їх досягнення у залежності від сфер і рівнів використання фінансових ресурсів (а саме для: (1) обслуговування діяльності, (2) зростання бізнесу, (3) реалізації економічного потенціалу, (4) гарантування фінансової стабільності і безпеки, (5) зміцнення конкурентоспроможності і сталого розвитку), що дало змогу ідентифікувати місце та роль фінансових ресурсів для безпосередньо інноваційного розвитку підприємств.

Розвинуто методичні підходи до дослідження фінансових ресурсів у контексті забезпечення інноваційного розвитку підприємств на основі розробки концептуальної матриці узгодження ключових аспектів інноваційної діяльності та потреби фінансових ресурсів на її реалізацію. Здійснено аналізування фінансових ресурсів та інноваційного розвитку підприємств, що дало можливість комплексно оцінити аспекти їх формування (повнота, якість джерел та структури залучення) і ефективності використання у вигляді віддачі інноваційної діяльності.

Набули подальшого розвитку методико-прикладні положення розробки інструментарію визначення джерел формування фінансових ресурсів інноваційного розвитку підприємств через доповнення класичного поділу (на внутрішні та зовнішні) підходом, який передбачає ідентифікацію групи традиційних і групи специфічних джерел, що дає можливість як диверсифікувати

джерела залучення фінансових ресурсів на проекти інноваційного розвитку, так і впровадити інноваційні методи в управлінських процесах організації й акумулювання фінансових ресурсів вітчизняних підприємств.

У другому розділі «Оцінка системи забезпечення фінансовими ресурсами інноваційного розвитку вітчизняних підприємств в умовах трансформаційних змін» проаналізовано сучасний стан інноваційної активності та фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, виявлено чинники впливу на формування фінансових ресурсів у забезпеченні їх інноваційного розвитку в умовах трансформаційних змін й оцінено ефективність їх використання.

На основі проведеного аналізу встановлено, що інноваційний розвиток підприємств промисловості України не відповідає провідним зарубіжним практикам. Підтвердженням таких висновків слугують малі частки промислових підприємств, які створювали та впроваджували інновації, реалізували інноваційну продукцію; обмежені обсяги та рівень реалізації інноваційної промислової продукції, у т. ч. на експорт, а також продукції, яка є новою для ринку; низька активність та малі обсяги витрат промислових підприємств на дослідження і розробки, придбання зовнішніх знань, здійснення НДР; переважання фінансування витрат на інноваційну діяльність вітчизняних підприємств за рахунок власних коштів з низьким рівнем використання ними в таких цілях фінансового потенціалу банківської системи, а також ресурсів інших елементів фінансового сектора, венчурних фондів й інвесторів. Оцінювання динаміки параметрів інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств дало можливість виявити підґрунтя щодо погіршення місця України у провідних міжнародних рейтингах, зокрема Глобальному індексу інновацій та Європейському інноваційному табло. Усунення проблемних аспектів та перешкод відновлення потенціалу інноваційного розвитку підприємств промисловості України потребує активізації й ефективізації інноваційної діяльності, невід'ємною передумовою цього є формування необхідного фінансового ресурсу (забезпечення).

Констатовано, що вітчизняне бізнес-середовище, в якому здійснюють діяльність підприємства, здебільшого не сприятливе для формування належного фінансового та на загал ресурсного забезпечення щодо здійснення інноваційно-технологічної діяльності і сприяння таким чином розвитку як виробничих систем в цілому, так і окремих бізнес-проектів зокрема. Такий висновок ґрунтується на результатах дослідження, які дали змогу ідентифікувати наявність критично гострих проблем за більшістю внутрішніх та зовнішніх чинників формування джерел фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств в Україні.

Набули подальшого розвитку методичні підходи до аналізування ефективності використання фінансових ресурсів у забезпеченні інноваційного розвитку промислових підприємств, зокрема, на відміну від методик, коли такі висновки робляться на основі показників статистики щодо інноваційної діяльності в економіці країни, розроблено та апробовано авторський підхід, концептуальний зміст якого у співставленні параметрів досягнутого ефекту та параметрів використаних ресурсів за трьома блоками аналітичних висновків щодо ефективності: (1) залучення фінансових ресурсів на інноваційні проекти, (2) використання фінансових ресурсів на інноваційні цілі, (3) фінансового забезпечення з позиції ресурсовіддачі та результатів інноваційної діяльності.

У третьому розділі роботи «Стратегічні напрями формування фінансових ресурсів у забезпеченні інноваційного розвитку вітчизняних підприємств» здійснено прогнозування фінансових ресурсів з використанням економіко-математичних методів для забезпечення інноваційного розвитку підприємств, визначено інструментарій оптимізації їх джерел та обсягів як складової забезпечення інноваційного розвитку, обґрунтовано передумови й сформульовано основні положення системи стратегічного управління формуванням фінансових ресурсів інноваційного розвитку вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення національної економіки України.

Розроблено методичний підхід до моделювання та прогнозування інноваційної активності й обсягів фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств, що передбачає реалізацію 4 етапів дослідження: (1) побудова таксономічних рядів фінансово-економічного середовища інноваційного розвитку підприємств, (2) виявлення причинно-наслідкового зв'язку детермінант фінансово-економічного середовища та індикаторів інноваційного розвитку підприємств, (3) встановлення сили зв'язку та еластичності індикаторів інноваційного розвитку підприємств і фінансово-економічних чинників, які їх спричиняють, (4) формування сценаріїв інноваційного розвитку промислових підприємств; особливість авторського підходу у виявленні/доцільності можливості прогнозування впливу на обсяги і ефективність інноваційного розвитку підприємств дії чинників макрофінансового середовища бізнесу.

За результатами прогнозування впливу чинників макрофінансового середовища на інноваційну активність та ефективність інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств встановлено, що за песимістичним сценарієм, який є більш прогнозованим, за підсумками 2022 р. варто очікувати зниження обсягів реалізації інноваційної продукції в розрахунку на одне інноваційно активне промислове підприємство України. Ще критичнішою може стати ситуація з ефективністю інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств через виклики сучасних умов нестабільності.

У роботі наголошено на тому, що виправлення цієї ситуації передбачає необхідність більш активної цілеспрямованої сумісної діяльності всіх суб'єктів політики інноваційного розвитку українських підприємств – влади, елементів бізнес- та інноваційної інфраструктури, представників фінансового й інвестиційного секторів, безпосередньо самих підприємств і навіть творчої громадськості. Така діяльність має бути спрямованою на посилення дії чинників, які позитивно позначаються на обсягах та ефективності інноваційної діяльності підприємств промисловості й послаблення (нейтралізації) дії чинників, які слугують регресорами відповідних процесів.

Удосконалено науково-методичний підхід до обґрунтування можливостей і шляхів оптимізації джерел й обсягів фінансових ресурсів промислових підприємств на потреби їх інноваційного розвитку, що, на відміну від інших, передбачає формування механізму управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку, а також обґрунтування переваг, критеріїв доцільності залучення та оптимізації обсягів фінансування за різними джерелами формування ресурсу (з власних коштів, бюджетних ресурсів, коштів інвесторів, кредитних засобів, коштів з інших джерел).

Досліджено, що одним з домінантних питань в системі фінансового менеджменту інноваційного розвитку вітчизняних підприємств є, по-перше, впровадження відповідного управлінського механізму, по-друге, визначення системи параметрів оптимізації джерел і обсягів фінансування інноваційного розвитку бізнесу. Закономірно, що такі параметри передусім визначаються специфікою кожного конкретного інноваційного проекту, а також ресурсними та іншими можливостями підприємства. Однак, в таких цілях підприємствам необхідно використовувати розроблений у роботі методичний підхід, який дає змогу ідентифікувати переваги, а також перевірити критерії доцільності і критерії оптимізації обсягів фінансування заходів у сфері інноваційної діяльності й забезпечення економічного зростання.

Набули подальшого розвитку прикладні інструменти стратегічного управління формуванням фінансових ресурсів інноваційного розвитку промислових підприємств, зокрема, на противагу іншим підходам, визначено стратегічні пріоритети, елементи та послідовність імплементації політики розвинених країн щодо стратегічного управління в цій сфері, розроблено матрицю стратегічного планування, яка узгоджує етапи інноваційних процесів з джерелами фінансування інновацій, сформульовано концепт й принципові положення інноваційної стратегії розвитку; обґрунтовано доцільність використання запропонованих інструментів стратегування у межах фінансового менеджменту, що дає змогу більш якісно і системно планувати та завчасно забезпечувати інвестиційно-інноваційні потреби промислових підприємств необхідними

фінансовими ресурсами.

Ключові слова: фінансові ресурси, джерела формування, венчурне фінансування, інвестиції, підприємства промисловості, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, технологічні інновації, інноваційна стратегія.

ANNOTATION

Rushchyshyn M. O. Financial resources in ensuring innovative development of domestic enterprises. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 072 «Finance, banking and insurance». – Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, 2024.

The dissertation is devoted to research and substantiation of recommendations for improving financial management in the field of enterprise development, financing and activation of their innovative activities.

The aim of the dissertation is to develop the theoretical, methodological and applied principles of financial resource management to ensure the innovative development of domestic enterprises.

The object of the research is the financing processes of innovative development of domestic enterprises.

The subject of the research is the theoretical and methodological, organizational and applied aspects of managing financial resources in ensuring the innovative development of domestic industrial enterprises.

The dissertation consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources and appendices. The introduction substantiates the relevance and timeliness of the performed research, formulates its purpose and tasks, defines the object and subject of the research with an indication of the methods of its implementation, formulates the scientific novelty of the results obtained in the dissertation, describes their approbation and practical application.

In the first chapter of the dissertation "Theoretical foundations of the formation of financial resources of enterprises of innovative development" the economic essence, meaning and types of financial resources of enterprises are revealed, the methodology of their research in the context of ensuring the innovative development of enterprises is summarized, the sources of the formation of financial resources of domestic enterprises in the conditions of innovative development are identified.

It was established that the financial resources of the enterprise form the main group of its resource provision, the accumulation (from internal and external sources) and effective use of which ensures uninterrupted functioning, capitalization (increase of tangible and intangible assets), as well as the introduction of modern technologies and business development, satisfaction of its financial needs and the realization of financial and economic interests, including the formation of potential for active and effective investment and innovation activities.

The theoretical and methodological provisions of managing financial resources in ensuring the development of enterprises have been improved, and the tasks of financial management and the expected results of their achievement have been defined and differentiated, depending on the areas and levels of use of financial resources (namely, for: (1) maintenance of activities, (2) business growth, (3) realizing economic potential, (4) guaranteeing financial stability and security, (5) strengthening competitiveness and sustainable development), which made it possible to identify the place and role of financial resources for the direct innovative development of enterprises.

Methodical approaches to the study of financial resources have been developed in the context of ensuring the innovative development of enterprises based on the development of a conceptual matrix of coordination of key aspects of innovative activity and the need for financial resources for its implementation. An analysis of financial resources and innovative development of enterprises was carried out, which made it possible to comprehensively assess the aspects of their formation (completeness, quality of sources and structures of involvement) and the efficiency of use in the form of the return of innovative activity.

The methodological and applied provisions for the development of a toolkit for determining the sources of financial resources for the innovative development of enterprises have gained further development through the addition of the classical division (into internal and external) with an approach that provides for the identification of a group of traditional and a group of specific sources, which makes it possible to diversify the sources of attracting financial resources for projects innovative development, and to implement innovative methods in the management processes of organization and accumulation of financial resources of domestic enterprises.

In the second chapter "Evaluation of the system of providing financial resources for the innovative development of domestic enterprises in the conditions of transformational changes", the current state of innovative activity and financing of innovative activities of domestic enterprises is analyzed, the factors influencing the formation of financial resources in ensuring their innovative development in the conditions of transformational changes are identified, and their effectiveness is evaluated using.

Based on the analysis, it was established that the innovative development of Ukrainian industrial enterprises does not correspond to leading foreign practices. Such conclusions are confirmed by the small shares of industrial enterprises that created and implemented innovations and sold innovative products; limited volumes and level of implementation of innovative industrial products, including for export, as well as products that are new to the market; low activity and small amounts of expenses of industrial enterprises for research and development, acquisition of external knowledge, implementation of the RW; the predominance of financing costs for innovative activities of domestic enterprises at the expense of own funds with a low level of their use for such purposes of the financial potential of the banking system, as well as resources of other elements of the financial sector, venture funds and investors. The assessment of the dynamics of the parameters of innovative development of domestic industrial enterprises made it possible to reveal the basis for the deterioration of Ukraine's place in the leading international ratings, in

particular the Global Innovation Index and the European Innovation Scoreboard. The elimination of problematic aspects and obstacles to the restoration of the potential of innovative development of Ukrainian industrial enterprises requires the activation and efficiency of innovative activity, an essential prerequisite for this is the formation of the necessary financial resource (security).

It was established that the domestic business environment in which the enterprise operates is mostly not favorable for the formation of adequate financial and, in general, resource support for the implementation of innovative and technological activities and thus promoting the development of both production systems in general and individual business projects in particular. This conclusion is based on the results of the study, which made it possible to identify the presence of critically acute problems in the majority of internal and external factors of the formation of sources of financial support for the innovative development of enterprises in Ukraine.

Methodical approaches to analyzing the effectiveness of the use of financial resources in ensuring the innovative development of industrial enterprises have gained further development, in particular, in contrast to methods when such conclusions are drawn on the basis of statistical indicators of innovative activity in the country's economy, an author's approach has been developed and tested, the conceptual content of which in comparing the parameters of the achieved effect and the parameters of the used resources according to three blocks of analytical conclusions regarding efficiency: (1) attraction of financial resources for innovative projects, (2) use of financial resources for innovative purposes, (3) financial support from the point of view of resource return and results of innovative activities.

In the third section of the work "Strategic directions for the formation of financial resources to ensure the innovative development of domestic enterprises", the forecasting of financial resources using economic and mathematical methods to ensure the innovative development of enterprises is carried out, the toolkit for optimizing their sources and volumes as a component of ensuring innovative development is defined, the prerequisites are substantiated and formulated the main

provisions of the system of strategic management of the formation of financial resources for the innovative development of domestic enterprises in the conditions of martial law and the post-war recovery of the national economy of Ukraine.

A methodical approach to modeling and forecasting of innovative activity and the volume of financing of innovative activity of industrial enterprises has been developed, which involves the implementation of 4 stages of research: (1) construction of taxonomic ranks of the financial and economic environment of innovative development of enterprises, (2) identification of the cause-and-effect relationship of determinants of financial - economic environment and indicators of innovative development of enterprises, (3) establishment of the strength of connection and elasticity of indicators of innovative development of enterprises and financial and economic factors that cause them, (4) formation of scenarios of innovative development of industrial enterprises; a feature of the author's approach in identifying/feasibility of forecasting the impact on the volume and efficiency of the innovative development of enterprises of the effects of factors of the macro-financial business environment.

Based on the results of forecasting the influence of factors of the macro-financial environment on the innovative activity and efficiency of the innovative activity of domestic industrial enterprises, it was established that under the pessimistic scenario, which is more predictable, according to the results of 2022, it is worth expecting a decrease in the volume of sales of innovative products per one innovatively active industrial enterprise of Ukraine . The situation with the effectiveness of innovative activities of domestic industrial enterprises may become even more critical due to the challenges of modern conditions of instability. The work emphasizes that the correction of this situation requires more active and purposeful joint activity of all subjects of the policy of innovative development of Ukrainian enterprises - the government, elements of the business and innovation infrastructure, representatives of the financial and investment sectors, the enterprises themselves and even the creative public. Such activity should be aimed at strengthening the effect of factors that have a positive effect on the volume and efficiency of innovative activity

of industrial enterprises and weakening (neutralizing) the effect of factors that serve as regressors of the relevant processes.

The scientific and methodical approach to substantiating the possibilities and ways of optimizing the sources and volumes of financial resources of industrial enterprises for the needs of their innovative development has been improved, which, unlike others, involves the formation of a mechanism for managing the financial support of innovative development, as well as substantiating the advantages, criteria for the feasibility of involvement and optimization financing volumes from various sources of resource formation (from own funds, budgetary resources, investors' funds, credit funds, funds from other sources).

It has been investigated that one of the dominant issues in the financial management system of innovative development of domestic enterprises is, firstly, the implementation of the appropriate management mechanism, and secondly, the definition of the system of parameters for optimizing the sources and volumes of financing innovative business development. It is natural that such parameters are primarily determined by the specifics of each specific innovation project, as well as resource and other capabilities of the enterprise. However, for such purposes, enterprises need to use the methodical approach developed in the work, which makes it possible to identify advantages, as well as to check feasibility criteria and criteria for optimizing the amount of financing activities in the field of innovative activities and ensuring economic growth. The applied tools of strategic management of the formation of financial resources for the innovative development of industrial enterprises have been further developed, in particular, in contrast to other approaches, strategic priorities, elements and the sequence of implementation of the policy of developed countries regarding strategic management in this area have been determined, a strategic planning matrix has been developed that coordinates the stages of innovation processes with the sources of innovation financing, the concept and principles of the innovative development strategy were formulated; the expediency of using the proposed strategizing tools within the framework of financial management is substantiated, which makes it possible to plan more qualitatively and

systematically and provide the investment and innovation needs of industrial enterprises with the necessary financial resources in advance.

Keywords: financial resources, sources of formation, venture financing, investments, industrial enterprises, innovative development, innovative activity, technological innovations, innovative strategy.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Руцишин М. О. Чинники формування фінансового забезпечення розвитку вітчизняних підприємств на інноваційних засадах. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 3. С. 17-23. – 0,71 д.а.

2. Руцишин М. О. Оптимізація джерел формування фінансових ресурсів вітчизняних підприємств як складової забезпечення їх інноваційного розвитку. *Міжнародний науковий журнал “Інтернаука”. Серія: «Економічні науки»*. 2023. № 7 (75). С. 202-207. – 0,62 д.а.

3. Руцишин М. О. Формування системи стратегічного управління фінансовими ресурсами інноваційного розвитку підприємств. *Науковий журнал “Бізнес Інформ”*. 2023. № 9. С. 233-240. – 0,62 д.а.

4. Руцишин Н. М., Руцишин М. О., Осечкін І. С. Механізм формування інноваційної стратегії розвитку підприємства. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. № 74 (2023). С. 15-22. – 0,69 д.а. (особистий внесок автора – 0,25 д.а., обґрунтування змістових положень поняття «інноваційна стратегія» та визначення елементів механізму її формування на вітчизняних підприємства).

5. Vladimir Panchenko, Mariia Rushchyshyn, Tetiana Nemchenko, Tetiana Shtets, Andrii Kalinin. Modeling of the Assessment System of the Main Risks of Investing in Engineering Enterprises in the Conditions of the Development of the

Knowledge Economy. *International Journal of Safety and Security Engineering* Vol. 12, No. 5. 2022, pp. 623-629. – 0,83 д.а. (особистий внесок автора – 0,17 д.а., ідентифікація ризиків формування фінансово-інвестиційного забезпечення підприємств).

6. Rushchyshyn, N., Halkiv, L., Rushchyshyn, M., Medynska, T., Hrytsak, O. Management of innovative development of enterprises considering their financial and resource opportunities in the context of security. *International Journal of Safety and Security Engineering*, Vol. 12, No. 1. 2022. pp. 13-20. – 0,96 д.а. (особистий внесок автора – 0,20 д.а., визначення фінансово-ресурсних можливостей для активізації інноваційного розвитку підприємств).

7. Крупка М. І., Руцишин М. О. Фінансовий механізм державно-приватного партнерства в забезпеченні інноваційного розвитку підприємств України. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”, серія “Економіка”*. 2022. № 26(54). С. 85-94. – 1,03 д.а. (особистий внесок автора – 0,52 д.а., визначення загальної структури та складу елементів фінансового механізму державно-приватного партнерства інноваційного розвитку підприємства).

8. Nadiya Rushchyshyn, Olha Mulska, Yuliia Nikolchuk, Mariia Rushchyshyn and Taras Vasylytsiv. The impact of banking sector development on economic growth: comparative analysis of Ukraine and some eu countries. *Investment Management and Financial Innovations*, Volume 18, Issue 2, 2021, pp. 193-208. – 0,73 д.а. (особистий внесок автора – 0,15 д.а., обґрунтування засобів банківської фінансово-кредитної підтримки розвитку вітчизняних підприємств).

9. Копилюк О. І., Руцишин Н. М., Руцишин М. О. Управління фінансовими ресурсами в системі забезпечення економічної безпеки підприємств. *Інфраструктура ринку. Електронний науково-практичний журнал*. 2019. Вип. 37. С. 270-276. – 0,76 д.а. (особистий внесок автора – 0,25 д.а., встановлення завдань управління фінансовими ресурсами у забезпеченні економічної безпеки підприємств).

Підрозділи монографії:

10. Методико-прикладні засади управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням цифрової трансформації економіки України : монографія. Львів : Видавництво АТБ "ННВК", 2022. 380 с. – 23,53 д.а. (*особистий внесок автора – 2,48 д.а., п. 3.4. Оцінювання ефективності державної політики формування інвестиційно-інноваційного забезпечення цифрової трансформації економіки С. 180-200, п. 4.2. Стратегічні орієнтири державної інвестиційно-інноваційної політики С. 224-242*).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

11. Крупка М. І., Руцишин М. О. Фінансування інноваційної діяльності як чинник розвитку сучасного підприємництва. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки*: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 27 квітня 2023 р. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 159-162. – 0,19 д.а. (*особистий внесок автора – 0,1 д.а., визначення джерел фінансування інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва в Україні*).

12. Крупка М. І., Руцишин М. О. Напрями забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств в умовах війни. *Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України*: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи, м. Вінниця, 27 квітня 2023 р. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 40-42. – 0,19 д.а. (*особистий внесок автора – 0,1 д.а., обґрунтування перспектив інноваційного розвитку вітчизняних підприємств в умовах війни*).

13. Крупка М. І., Руцишин М. О. Проблеми та пріоритетні напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану. *Фінансова політика як складова економічного розвитку*: тези доп. Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 11-12 квітня 2023 р. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. С. 164-166. – 0,11 д.а. (*особистий внесок автора – 0,06 д.а., обґрунтування*

пріоритетних напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах війни).

14. Руцишин М. О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах війни. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи*: збірник наукових тез за матеріалами XXI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів, м. Острог, 23 березня 2023 р. Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2023. С. 196-198. – 0,15 д.а.

15. Крупка М. І., Руцишин М. О. Розвиток інноваційних технологій вітчизняних підприємств в умовах війни. *Фінансово-економічні проблеми розвитку суб'єктів господарювання в період становлення інноваційної економіки*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кривий Ріг, 10 листопада 2022 р. Кривий Ріг : Криворізький національний університет, 2022. С. 582-586. – 0,21 д.а. *(особистий внесок автора – 0,11 д.а., ідентифікація перспективних інноваційних технологій вітчизняних підприємств в умовах війни).*

16. Руцишин М. О. Проблеми фінансового забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Харків, 28 жовтня 2022 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2022. С. 144-146. – 0,10 д.а.

17. Крупка М. І., Кульчицький М. І., Руцишин М. О. Фінансова діяльність підприємств України в умовах воєнного стану. *Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку*: матеріали IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Острог, 21 жовтня 2022 р. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. С. 266-270. – 0,22 д.а. *(особистий внесок автора – 0,07 д.а., встановлення особливостей фінансування вітчизняних підприємств в умовах війни).*

18. Руцишин М. О. Функціонування вітчизняних підприємств в умовах

війни та особливості управління їх фінансовими ресурсами. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених*, м. Львів, 20 жовтня 2022 р. К.: Алерта, 2021. С. 307-309. – 0,16 д.а.

19. Руцишин М. О. Фінансові ресурси як елемент фінансового потенціалу підприємств. *Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Харків, 20 травня 2022 р. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 86-88. – 0,12 д.а.

20. Руцишин М. О. Інноваційний розвиток підприємств та його фінансове забезпечення. *Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Запоріжжя, 11-12 травня 2022 р. Запоріжжя : НУ “Запорізька політехніка”, 2022. С.180-182. – 0,12 д.а.

21. Руцишин М. О. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємств. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам’яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка*, м. Полтава, 30-31 березня 2022 р. С. 532-535. – 0,21 д.а.

22. Руцишин М. О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств та шляхи підвищення їх ефективності. *Фінансове регулювання зрушень в економіці України: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Мукачево, 29 березня 2022 р. Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. С. 88-91. – 0,15 д.а.

23. Руцишин М. О. Інноваційна діяльність як основа розвитку підприємств. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Вінниця, 25 лютого 2022 р. Вінниця: ВНТУ, 2022. С. 260-262. –

0,20 д.а.

24. Руцишин М. О., Плиса В. Й. Проблеми інноваційної трансформації суб'єктів господарювання в економічній системі України. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем*: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кропивницький, 17 грудня 2021 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2021. С. 274-277. – 0,23 д.а. (особистий внесок автора – 0,12 д.а., узагальнення проблемних аспектів інноваційного розвитку бізнесу в Україні).

25. Руцишин М. О. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю*: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Мукачево, 28 жовтня 2021 р. С. 85-86. 0,10 д.а.

26. Руцишин М. О. Інноваційна діяльність в умовах економічної конкуренції підприємств України. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи*: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Львів, 21 жовтня 2021 р. К.: Алерта, 2021. С. 273-275. – 0,15 д.а.

27. Rushchyshyn N. M., Rushchyshyn M. O. Policy of formation of financial resources of innovative development of enterprises. *Results of modern scientific research and development: The 6th International scientific and practical conference – Barca Academy Publishing, Madrid, Spain, 22-24 August 2021*. С. 457-463. – 0,25 д.а. (особистий внесок автора – 0,13 д.а., узагальнення елементів політики управління фінансовими ресурсами інноваційно активних підприємств).

28. Крупка М. І., Руцишин М. О. Методи фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств. *Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності*: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції Національного університету “Запорізька політехніка”, м. Запоріжжя, 13-14 травня 2021 р. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. С. 110-112. – 0,11 д.а. (особистий внесок автора – 0,06 д.а.,

визначення джерел формування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств).

29. Крупка М. І., Руцишин М. О. Особливості формування фінансових ресурсів вітчизняних підприємств. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 23 квітня 2021 р. Х. : ХДУХТ, 2021. С. 97-100. – 0,14 д.а. (особистий внесок автора – 0,07 д.а., встановлення специфіки формування фінансових ресурсів вітчизняних підприємств).

30. Крупка М. І., Руцишин М. О. Інноваційний розвиток вітчизняних підприємств: особливості та фактори впливу. *Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кропивницький, 21 квітня 2021 р. Кропивницький : ЦНТУ, 2021. С. 115-117. – 0,18 д.а. (особистий внесок автора – 0,09 д.а., визначення факторів інноваційного розвитку вітчизняних підприємств).

31. Крупка М. І., Руцишин М. О. Стратегія інноваційного розвитку підприємств. *Синергетичні драйвери розвитку обліку, податкового аудиту та бізнес-аналітики*: збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, м. Ірпінь, 15 квітня 2021 р. Ірпінь: Університет ДФС України. С. 622-625. – 0,17 д.а. (особистий внесок автора – 0,09 д.а., визначення елементів стратегії інноваційного розвитку підприємств).

32. Руцишин М. О. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств. *Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи України*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 19 листопада 2020 р. Київ: Алерта, 2020. С. 255-258. – 0,18 д.а.

33. Руцишин М. О. Фінансові ресурси підприємства та критерії управління. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. здоб. вищ. освіти і мол. учених, м. Харків, 23 жовтня 2020 р. Х. : ХДУХТ, 2020. С. 87-89. – 0,08 д.а.